Ankenævnet for Forsikring

Den 31. august 2016 blev i sag nr. 89320:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har retshjælpsforsikring i Tryg Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over, at selskabet afviser at yde forsikringsdækning for en anmeldt tvist om spørgsmålet, om klageren er berettiget til gældssanering – herunder om han i medfør af konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 4 er afskåret fra at blive gældssaneret.

Selskabet afviser at yde forsikringsdækning for kære til landsret og Højesteret i forbindelse med gældssaneringssagen med henvisning til undtagelsesbestemmelsen om erhvervsforhold.

I retsbogen om skifterettens kendelse om gældssanering af klageren hedder det:

> "**Kendelse**
>
> [Klager] har efter det oplyste været ansat i samme stilling siden 1. oktober 2012. Retten har derfor lagt til grund, at ansøger siden november 2012 har haft samme rådighedsbeløb som anført i forslaget til gældssaneringen. Ansøger kunne således i perioden fra 1. november 2012 til nu have afdraget eller hensat 4.800 kr. månedligt til sine kreditorer.
>
> Den 28. juli 2012 fik [Klager] tilbud om, at gælden kunne nedskrives til 500.000 kr. mod, at han begyndte at afdrage med 5.000 kr. månedligt inden for det næste år. Afviklingen ville være uden forrentning.
>
> Allerede fordi ansøger har undladt at afdrage gælden på trods af, at han har haft rimelig mulighed herfor jf. konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 4, opfylder [Klager] ikke betingelserne for at få gældssanering.

Dette sammenholdes med at ansøger har afslået et tilbud fra [Firma 2], hvori det netop foreslås, at gælden kunne afdrages på yderst rimelige vilkår.

Derfor bestemmes

[Klager] nægtes gældssanering."

I brev af 18/4 2016 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Sagen drejer sig i hovedtræk om, at skifteretten har nægtet gældssanering for min klient. Denne kendelse har jeg på vegne af min klient kæret til landsretten og efterfølgende til Højesteret. Det er disse kæremål, der er søgt retshjælpsdækning for. Forsikringsselskabets begrundelse for at afvise dækning er, at forsikringsselskabet mener at der er tale om en tvist i forbindelse med erhvervsudøvelse, idet gælden i det væsentlige er et regreskrav som følge af en indfriet kautionsforpligtelse vedrørende et tidligere selskabs bankgæld, og min klient var indirekte medejer af dette selskab og samtidig medkautionist for selskabets bankgæld.

Sagens omstændigheder er nærmere følgende:

Min klient var i sin tid via sit holdingselskab medejer af [Firma 1]. En af de andre ejere var [Firma 2]. [Firma 1] blev erklæret konkurs den 2. august 2012.

Samtlige aktionærer havde kautioneret for selskabets kassekredit i [Bank], herunder også min klients holdingselskab og min klient personligt. Kautionsforpligtelsen blev i sin helhed indfriet af [Firma 2], der herefter har regreskrav mod de øvrige kautionister, herunder min klient.

Min klient har siden konkursen i 2102 været almindelig lønmodtager, og da han ikke var i stand til at betale den ganske betydelige gæld, søgte han om privat gældssanering, og skifteretten i ... indledte den 27. oktober 2014 gældssaneringssag for min klient.

Skifteretten afsagde kendelse den 16. juli 2015, hvorefter gældssanering blev nægtet. Dette skete med henvisning til konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 4, hvoraf fremgår at 'kendelse om gældssanering kan i almindelighed ikke afsiges, såfremt skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selvom skyldneren har haft rimelig mulighed herfor.'

Skifteretten begrundede denne afgørelse med, at allerede fordi min klient havde været ansat i samme stilling siden november 2012, og siden har haft et månedligt rådighedsbeløb på 4.800 kr., som han kunne have afdraget eller hensat til sine kreditorer, hvilket han ikke har gjort, er betingelserne for gældssanering ikke opfyldt, jf. § 197, stk. 2, nr. 4. Supplerende har skifteretten anført, at det skal sammenholdes med, at min klient skulle have afslået et akkordtilbud på yderst rimelige vilkår fra en hovedkreditor.

Ved kendelse af 8. september 2015 stadfæstede Vestre Landsret kendelsen med begrundelse, at det tiltrædes, at den omstændighed, at min klient, der i en længere periode, hvor han havde mulighed for at afdrage på sin gæld, ikke betalte afdrag, af den grund nægtes gældssanering.

Vestre Landsrets kendelse blev med Procesbevillingsnævnets tilladelse kæret til Højesteret, der den 30. marts 2016 stadfæstede landsrettens kendelse med følgende begrundelse:

'Hovedspørgsmålet under kæremålet er, om [Klager] har undladt at afdrage på sin gæld, således at han - allerede som følge heraf - er afskåret fra at opnå gældssanering.

Det fremgår af konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 4, at kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, hvis skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selv om skyldneren har haft rimelig mulighed herfor. Af forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 10, s. 322) fremgår, at denne mulighed for afdrag på gælden f.eks. kan bestå i, at skyldneren har haft en indtægt, der muliggjorde afdrag.

Efter oplysningerne om [Klagers] økonomiske forhold lægger Højesteret til grund, at han igennem flere år havde mulighed for at afdrage på sin gæld med et betydeligt beløb pr. måned. Dette har han ikke gjort, og han har heller ikke hensat noget beløb til sine kreditorer.

Højesteret tiltræder herefter, at bestemmelsen i konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 4, er til hinder for gældssanering og stadfæster derfor landsrettens kendelse.'

Forsikringsselskabet har afvist retshjælpsdækning med henvisning til forsikringsbetingelserne § 3, stk. 1, hvorefter forsikringen ikke dækker tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Det er forsikringsselskabets synspunkt, at det afgørende er, hvor gælden udspringer fra, nemlig at gælden ikke ville være opstået, hvis min klient ikke havde været medejer af [Firma 1].

Forsikringsselskabet mener derfor, at det afgørende er grundlaget for gældens opståen, og at dette er grundlaget for tvisten.

Det er ikke korrekt.

Der er ikke tvist om gældens opståen eller eksistens. Tværtimod er gælden uforbeholdent anerkendt af min klient under gældssaneringssagen.

Tvisten drejer sig om, at skifteretten har nægtet min klient gældssanering med henvisning til en bestemmelse i reglerne om gældssanering, hvorefter det lægges til grund, at min klient som almindelig lønmodtager burde have afdraget på sin gæld, da hans budget viser at han skulle have haft rimelig mulighed herfor.

Det er det, der er tvisten, nemlig om manglende afdragsbetaling forud for gældssaneringssagens indledning, kan begrunde nægtelse af gældssanering. Det er det spørgsmål, som først Vestre Landsret og efterfølgende Højesteret har taget stilling til.

Tvisten har således intet at gøre med den tidligere erhvervsudøvelse. Tvisten drejer sig om de almindelige betingelser for gældssanering for en privatperson, der er almindelig lønmodtager, og det har i den forbindelse ingen betydning, hvorfra gælden stammer.

På den baggrund er det min opfattelse, at retshjælpsdækning ikke kan nægtes med henvisning til at tvisten skulle være af erhvervsmæssig karakter."

Dertil har selskabet i brev af 2/5 2016 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Vores afgørelse**
Forsikringen dækker ikke tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, uanset om der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv. Yderligere dækker forsikringen ikke tvister, som omhandler formuedispositioner i forbindelse med hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv.

Vores kunde drev sammen med en anden person virksomheden [Firma 1]. I 2011 fusionerede [Firma 1] med en konkurrerende virksomhed. Virksomhedskonstruktionen blev herefter således, at [Firma 1] var ejet af et holdingselskab, som igen var ejet ligeligt af fire holdingselskaber. Et af de fire holdingselskaber var ejet af vores kunde. Vores kunde var herefter direktør i [Firma 1].

I forbindelse fusionen skiftede [Firma 1] bankforbindelse, hvor der blev etableret en driftskredit med kaution af samtlige direkte og indirekte ejere.

Vores kundes kautionsforpligtelse blev dermed påtaget i forbindelse med vores kundes erhvervsudøvelse.

Den 31. juli 2012 indgav vores kunde konkursbegæring til skifteretten vedrørende [Firma 1], og der blev afsagt konkursdekret den 2. august 2012 over selskabet.

Et af de fire holdingselskaber indfriede herefter vores kundes kautionsforpligtelse over for den nye bank, hvorefter vores kunde i stedet skyldte holdingselskabet pengene.

Vores kundes gæld er dermed opstået som følge af et erhvervsrelateret forhold, Grundlaget for kære af kendelserne er gældssaneringssagen, der udspringer af vores kundes erhvervsudøvelse, herunder vores kundes ejerskab af [Firma 1] og kaution for dette selskabs gæld.

Det fremgår også af kendelsen fra Landsretten, at den væsentligste gældspost er opstået i forbindelse med indfrielsen af kautionsforpligtelsen for [Firma 1].

Vi finder derfor, at tvisten har en sådan forbindelse med vores kundes tidligere erhvervsudøvelse, at forholdet er undtaget i henhold til forsikringsbetingelsernes § 3 stk. 1.

Med disse bemærkninger fastholder vi vores afgørelse i sagen."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 2. Hvilke tvister er dækket af retshjælpsforsikringen?**

Stk. 1
Forsikringen dækker tvister, som er opstået i privatlivet, og som efter deres art vil kunne behandles af en domstol efter retsplejelovens regler om civile sager. Forsikringen dækker også tvister af denne art, som efter parternes aftale i stedet behandles ved voldgift.

Stk. 2
Ved tvister forstås konkrete aktuelle konflikter, som med rimelighed kan danne grundlag for et civilretligt søgsmål.

Stk. 3
Tryg skal – på de foreliggende grundlag – afgive udtalelse om, hvorvidt tvisten er dækket af forsikringen eller ikke. Tryg har både ret og pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed. Dækningstilsagn er begrænset til omkostninger, der står i et rimeligt forhold til sagens genstand.

§ 3. Hvilke tvister er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?

Stk. 1
Tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Ved erhvervsudøvelse forstås:

a. Tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, hvad enten der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv.
b. Formuedispositioner i forbindelse med de under a nævnte forhold.
c. Tvister af enhver art, opstået i forbindelse med sikredes ansættelsesforhold."

Nævnet udtaler:

Klageren har i forbindelse med sit ejerskab af et holdingselskab, der var ejer af Firma 1, og som direktør for Firma 1, kautioneret personligt for Firma 1's forpligtelser til en bank. I forbindelse med Firma 1's konkurs har Firma 2 indfriet Firma 1's gæld til en bank. Firma 2 har herefter rettet et regreskrav mod klageren. Gældssaneringen vedrørte ifølge selskabets brev af 2/5 2016 i det væsentligste den gældspost til Firma 2, som opstod i forbindelse med indfrielsen af kautionsforpligtelsen. Klagerens advokat har oplyst, at klageren uforbeholdent anerkender gælden. Skifteretten bestemte, at klageren blev nægtet gældssanering. Skifterettens kendelse blev stadfæstet af en landsret, og dennes kendelse blev stadfæstet af Højesteret.

Nævnet finder, at tvisten om gældssanering ikke har en sådan sammenhæng med klagerens erhvervsudøvelse, at den er undtaget i medfør af forsikringsbetingelsernes § 3, stk. 1.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at forsikringsbetingelsernes § 3, stk. 1, litra a, angår "tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed", og at klageren - som privatperson og lønmodtager - af skifteretten blev nægtet gældssanering. Nævnet har lagt vægt på, at formålet med gældssaneringsinstrumentet er, at en person – fremadrettet – får mulighed for at få forbedret sin privatøkonomiske situation.

6. 89320

For så vidt angår forsikringsbetingelsernes § 3, stk. 1, litra b, bemærker nævnet, at en gældssanering ikke kan siges at være en "formuedisposition i forbindelse med selvstændig virksomhed" idet gældssaneringen angår klagerens private gældsforhold, og idet en gældssanering ikke er en disposition, men et retligt instrument til varetagelse af personens fremadrettede økonomiske situation.

Henset til oplysningerne om, at klageren blev givet tredjeinstansbevilling af Procesbevillingsnævnet til at føre sagen i Højesteret, finder nævnet, at der ikke er grundlag for at antage, at der ikke var rimelig grund til at føre sagen. Herefter, og da selskabet ikke har påberåbt sig andre grunde til ikke at yde dækning,

b e s t e m m e s :

Selskabet, Tryg Forsikring A/S, skal anerkende, at det ikke er berettiget til at afvise at yde forsikringsdækning i medfør af forsikringsbetingelsernes § 3, stk. 1. Selskabet skal opgøre og udbetale erstatningen med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Marianne Højgaard Pedersen
formand